



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 25 din 17.01.2024

Dosar nr.: 709/2023

Petiția nr.: 7762/09.10.2023

Petent:

Părți reclamate: Tribunalul Maramureș
Judecătoria Sighetul Marmației

Obiect: Petentul, cetățean ucrainian, reclamă o posibilă faptă de discriminare ca urmare încarcerării acestuia în Penitenciarul Baia Mare jud. Maramureș, apreciind că instanța care a dispus încarcerarea acestuia nu i-a explicat în limba maternă, procedura parcursă.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele și domiciliul procedural ales al petentului

1.

2. **Tribunalul Maramureș**, cu sediul în Mun. Baia Mare, Palatul Justiției, Bd. Republicii nr.2A, Jud. Maramureș.

3. **Judecătoria Sighetul Marmației** cu sediul în Str. Corneliu Coposu nr. 2, Sighetu Marmației, Jud.Maramureș.

II. Procedura de citare

4. Prin adresa nr. **7762/02.11.2023**, a fost invocată, din oficiu, excepția de vădită necompetență a C.N.C.D., competența analizării și soluționării aspectelor ce țin de executarea pedepselor privative de libertate fiind în sarcina judecătorului de supraveghere a privării de libertate.

5. Așa cum a reținut Colegiul în jurisprudența sa în cauze similare, astfel de fapte nu se circumscriu actelor de natură contravențională, incidente O.G. nr. 137/2000, republicată, fiind corelative infracțiunilor prevăzute și pedepsite de legea penală, competența de investigare revenind organelor de cercetare penală.

III.Sușinerile părților

Sușinerile petentului

6. Prin memoriul nr. **7762/09.10.2023**, petentul a reclamat o posibilă faptă de discriminare ca urmare a refuzului Administrației Naționale a Penitenciarelor de a-l susține în demersul în instanță cu privire la cererea de transfer la cel mai apropiat penitenciar de domiciliul petentului.

7. **În fapt**, petentul execută măsura privativă de libertate conform mandatului de executare nr. 1432/2021, fiind încarcerat în Penitenciarul Baia Mare județul Maramureș.
8. Petentul arată că este de origine ucraineană, iar la momentul reținerii nu i-au fost aduse la cunoștință drepturile pe care acesta le are.
9. Petentul susține că nu i-au fost explicate procedurile de reținere în limba sa maternă, susținând că i s-ar fi garantat verbal, eliberarea după semnarea unor înscrisuri.
10. Petentul precizează că a fost transferat în mai multe penitenciare din țară, și că în acest sens ar fi formulat o serie de plângeri la care nu a primit nici un răspuns.
11. Petentul solicită ajutor pentru a putea fi aproape de familie.
12. Concluzionând, petentul arată că este conștient că a greșit prin trecerea frauduloasă a frontierei, și chiar recunoaște și infracțiunea de contrabandă, însă precizează că este singura modalitate prin care putea supraviețui.

Susținerile părții reclamate

-

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

13. Prevederile legislative și jurisprudența relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

1. Constituția României:

Art. 1 Statul român: *"(...) (3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.*

(4) Statul se organizează potrivit principiului separației și echilibrului puterilor - legislativă, executivă și judecătorească – în cadrul democrației constituționale. (...)"

Art. 4 Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni *"(...) (2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială."*

Art. 15 Universalitatea: *"(1) Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.*

(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile."

Art. 16 Egalitatea în drepturi: *"(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)"

Art. 52 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică *"(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act*

administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică. (...)"

Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

"(1) Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății."

2. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Art. 2 alin. 1: *"Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice."*

3. Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:

Art. 14 Interzicerea discriminării: *"Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație."*

Art. 17 Interzicerea abuzului de drept: *"Nici o dispoziție din prezenta convenție nu poate fi interpretată ca implicând, pentru un stat, un grup, sau un individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau a libertăților recunoscute de prezenta convenție sau de a aduce limitări mai ample acestor drepturi și libertăți decât acelea prevăzute de aceasta convenție."*

4. Legea nr. 254 din 19 iulie 2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal:

Art. 11 Penitenciarele: *"...(5) Penitenciarul în care persoana condamnată execută pedeapsa privativă de libertate se stabilește de Administrația Națională a Penitenciarelor. La stabilirea penitenciarului se are în vedere ca acesta să fie situat cât mai aproape de localitatea de domiciliu a persoanei condamnate, ținându-se seama și*

de regimul de executare, măsurile de siguranță ce trebuie luate, nevoile de reintegrare socială identificate, sex și vârstă.”

Art. 45 Transferarea persoanelor condamnate: „... (2) Transferarea persoanelor condamnate în alt penitenciar, ca urmare a stabilirii sau schimbării regimului de executare a pedepselor privative de libertate sau pentru alte motive întemeiate, se dispune, la propunerea comisiei prevăzute la art. 32 sau la cererea persoanei condamnate, cu avizul comisiei prevăzute la art. 32, de către directorul general al Administrației Naționale a Penitenciarelor.”

Art. 56 Exercițarea drepturilor persoanelor condamnate: „(1) Exercițarea drepturilor persoanelor condamnate nu poate fi îngrădită decât în limitele și în condițiile prevăzute de Constituție și lege.

(2) Împotriva măsurilor privitoare la exercițarea drepturilor prevăzute de prezenta lege, luate de către administrația penitenciarului, persoanele condamnate pot face plângere la judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în termen de 10 zile de la data când au luat cunoștință de măsura luată. (...)

(8) Competența de soluționare a plângerii aparține judecătorului de supraveghere a privării de libertate de la penitenciarul care a dispus măsurile cu privire la exercițarea drepturilor.

(9) Împotriva încheierii judecătorului de supraveghere a privării de libertate, persoana condamnată și administrația penitenciarului pot formula contestație la judecătoria în a cărei circumscripție se află penitenciarul, în termen de 5 zile de la comunicarea încheierii.

(10) Contestațiile se depun la judecătorul de supraveghere a privării de libertate care a pronunțat încheierea.

(11) Contestațiile se înaintează judecătoriei, împreună cu dosarul cauzei, în termen de două zile de la primirea acestora.

(12) Dispozițiile art. 39 alin. (14)-(19) se aplică în mod corespunzător.”

Art. 57 Asigurarea respectării drepturilor persoanelor condamnate

„(1) Respectarea drepturilor prevăzute de lege pentru persoanele condamnate este asigurată de judecătorul de supraveghere a privării de libertate. (...).”

Principiile de analiză

14. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

15. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost



sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „criteriului protejat”.

Aplicarea principiilor la speță

16. În fapt, Colegiul director reține faptul că petentul este deținut la Penitenciarul Baia Mare și reclamă nereguli întreprinse de părțile reclamate cu privire la modalitatea de încarcerare a acestuia, precum și nesoluționarea plângerilor pe care acesta le-a formulat privind executarea măsurii privative de libertate.

17. În drept, având în vedere situația de fapt, în temeiul prevederilor art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, publicată în M.O. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul director a invocat din oficiu excepția de vădită necompetență a C.N.C.D., în ceea ce privește exercitarea drepturilor persoanelor condamnate în timpul executării pedepselor și a măsurilor privative de libertate.

18. Coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, precum și atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

19. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I *Principii și definiții* al Ordonanței și subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II *Dispoziții Speciale*, Secțiunea I-VI din Ordonanță.

20. Domeniul exercitării drepturilor persoanelor condamnate, precum și procedura de urmat în cazul constatării încălcării acestora sunt aspecte stipulate prin **Legea nr. 254/2013**.

21. Colegiul director reține că instituția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, ca autoritate de stat, autonomă, nu se poate pronunța cu privire la aspectele care țin de executarea pedepselor privative de libertate, în acest sens, competența analizării acestor plângeri fiind în sarcina judecătorului de supraveghere a privării de libertate.

22. Astfel, în speța de față, se pune în discuție o posibilă încălcare a drepturilor petentului, în executarea pedepsei privative de libertate în cadrul Penitenciarului Baia Mare.

23. În consecință, având în vedere obiectul plângerii, precum și dispozițiile legale incidente, Colegiul director propune **admiterea excepției de vădită necompetență** a C.N.C.D. invocată din oficiu, competența asupra aspectelor ce privesc persoanele condamnate la pedepse privative de libertate aparținând judecătorului de supraveghere a privării de libertate, conform **Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

**COLEGIUL DIRECTOR
HOTĂRĂȘTE:**

1. Admiterea excepției de necompetență materială a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției, astfel cum este formulat (judecătorul de supraveghere a privării de libertate, în conformitate cu prevederile **Legii nr. 254/2013**);
2. Prezenta hotărâre se va comunica părților.

IV. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul;

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Redactată și motivată: C.G.
Data redactării: 30.01.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit ***O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ***, constituie de drept titlu executoriu.